

Motion till riksdagen

1987/88:Bo514

av Lars Werner m. fl. (vpk)

om undantag från vattenkraftsutbyggnad

I denna motion föreslås att ett antal av eventuella utbyggnadsprojekt och vattendrag/områden där det finns mycket starka bevarandeskäl skall undantas från utbyggnad. Dessa projekt är sådana där ett stort antal människor berörs: där det är det sista någorlunda orörda vattendraget eller älvsträckan i ett stort område; där ekologiska och/eller biologiska kvaliteter och förmågan att motstå försurning är osedvanligt stor; där artrikedomen är unik då det gäller fauna och flora; där tillgången på fiske är bra och det värde respektive områden har för rekreation och friluftsliv är mycket stort för en betydande del av befolkningen.

För ett bevarande talar bl.a. även massiva lokala och regionala opinioner, olika myndigheter, vetenskapliga institutioner och det relativt låga energitillskott en utbyggnad skulle ge. Det finns även en ganska samstämmig uppfattning bland de politiska partierna om att byggandet av nya stora vattenkraftverk i Sverige måste anses vara avslutat. Riksdagen har ju också ställt sig bakom program som innebär att nya energikällor skall utvecklas. Skäl saknas därför att anlägga nya vattenkraftverk i de områden som vid olika tillfällen under senare år från vpk och andra partier föreslagits skall undantas från utbyggnad och skyddas enligt naturresurslagen (NRL).

Vpk har som bekant sedan flera år tillbaka föreslagit att ett antal vattenområden, utöver dem som är undantagna, skall undantas från utbyggnad. Vi anser inte att vi har råd att göra oss av med de värden som finns i orörda vatten. Det behövs heller inte, då vattenkraften redan tillgodoser det energibehov som riksdagen lagt fast. Följer vi linjen om hushållning med våra naturresurser, en effektivisering av befintliga vattenkraftverk, effektivare energianvändning och satsar på utveckling av nya alternativa energikällor, kan vi spara de flesta ännu ej utbyggda objekten. Det bör också understrykas att det finns inte någon miljövänlig vattenkraftutbyggnad.

Flera av de älvar och älvsträckor där vpk tidigt ställt förslag och i några fall varit ensamt bland riksdagspartierna att föreslå undantag från utbyggnad, har under senare år fått anslutning från andra partier. Breda och omfattande opinioner av älvräddar- och miljöorganisationer, partiorganisationer, fackföreningar, idrottsföreningar och andra organisationer och enskilda har medfört att många fallsträckor och vattenområden med stora bevarandevärden kunnat räddas men många återstår som även de måste bevaras.

Riksdagen har i slutet av 1986 och början av 1987, på förslag från en majoritet i bostadsutskottet, beslutat att från ombyggnad undanta fem vattendrag utöver tidigare undantagna. Det gäller Hylströmmen i Voxnan, Haverö strömmar i Ljungan, Lången i Indalsälven, Råneälven och Strängsforsen i Klarälven. Regeringen har också nyligen sagt nej till en utbyggnad av Edänge i Mellanljusnan och ytterligare motiv har framkommit under 1986 och 1987 som bör göra det möjligt att med lika starka motiv undanta även sådana projekt som Ammerån och Horkan i Indalsälven, Voxnan uppströms Edsbyn och Emån och skriva in dem i NRL.

Vi återkommer nu till tidigare förslag och vill att riksdagen skall besluta att snarast undanta följande fem projekt från utbyggnad och skriva in dem bland sådana vattenområden där, enligt 3 kap. 6 § NRL, vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte får utföras: Ammerån och Hårkan (Indalsälven), Edänge (Mellanljusnan), Voxnan uppströms Edsbyn samt Emån.

Samtliga dessa projekt har tidigare år vid ett flertal tillfällen varit föremål för behandling i utskott och riksdag och mycket material i form av motioner, utredningar, skrivelser och yttranden har redovisats. Uppvaktningar och föredragning inför bostadsutskottet har också bidragit till att öka kunskaperna om respektive projekt. Vi vill i detta sammanhang även hänvisa till vad som anförts i vpk-reservationer till bostadsutskottets betänkanden 1986/87:3 och 1986/87:9, båda ang. NRL.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen beslutar att de vattenområden vari kraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål enligt 3 kap. 6 § NRL inte får utföras skall utvidgas med i motionen angivna fem områden.

Stockholm i januari 1988

Lars Werner (vpk)

Bertil Måbrink (vpk)

Jörn Svensson (vpk)

Tore Claeson (vpk)

Oswald Söderqvist (vpk)

Nils Berndtson (vpk)

Inga Lantz (vpk)

Paul Lestander (vpk)